

NIEUWSBRIEF

december 2010 nr 5

Vereniging Vrienden Nieuwe Kunst 1900

www.vvnk.nl / secretariaat: Barentszstraat 23, 2515 XC Den Haag, tel: 06 - 1623 0042, e-mail: secretaris@vvnk.nl

BELANGRIJKE DATA

- 20 januari 2011: Symposium Thorn Prikker en bezoek aan tentoonstelling Thorn Prikker, de Jugendstil voorbij.
- 3 t/m 6 februari 2011: Art Deco Beurs, Den Haag.
- 29 januari en 12 februari 2011: Rondleidingen in de tentoonstelling Made in Huizen Holland 1934-1987.
- 25 februari 2011: Symposium architect Jan Stuyt en de Heilig Land Stichting.

IN DIT NUMMER

- Van het bestuur: statutenwijziging SSK en aan/afmelden excursies (pag 2).
- Evenement: Symposium Thorn Prikker en bezoek tentoonstelling (pag 3).
- Boekbespreking: twee uitgaven van de Stichting Instituut Collectie Krop (pag 5)
- Thomas Cool: een Fries schilder. (pag 7)
- Tentoonstelling en boek Made in Huizen Holland 1934-1987 (pag 8).
- Project 'Sporen van Smaragd' (pag 9).
- Website 'Coup de fouet' (pag 10).
- Symposium Architect Jan Stuyt en de Heilig Land Stichting (pag 12).
- Art Deco Beurs, 2011 Den Haag (pag 13).
- Tentoonstellingsagenda (pag 14).
- Fotoimpressie excursie Gent (pag 20).

Statutenwijziging SSK

Tijdens onze excursie naar het Kröller-Müller Museum is een buitengewone ledenvergadering gehouden waarin het voorstel tot wijziging van de statuten van de Stichting Schone Kunsten met algemene stemmen is goedgekeurd.

Aan/afmelden bij excursies

Het bestuur heeft moeten constateren dat een aantal aangemelde leden voor de excursie van 13 november zonder bericht van verhindering is weggebleven. Zij hebben een interessante lezing van drs. Angeline Breemer over de wijze waarop mevrouw Hélène Kröller-Müller haar collectie bijeen heeft gebracht en de enthousiaste

rondleiding in het jachtslot Sint Hubertus door onze leden Wilma van Dijk-van Vessum en Martha Oosterhuis-Peters gemist. Het zonder bericht wegblijven heeft wel tot gevolg gehad dat de begroting die wij hadden gemaakt nogal is overschreden. Ook is het op die wijze niet mogelijk dat bij overtekening leden die op de reservelijst staan, alsnog kunnen meegaan. Het bestuur hoopt dat deze gang van zaken eenmalig is en dat er geen sprake is van een trendmatige ontwikkeling. Nogmaals het dringende verzoek om terstond te melden als men verhinderd is.

Jaarwisseling

Als u deze laatste nieuwsbrief van dit jaar onder ogen krijgt is het jaar 2010 al weer bijna ten einde. Het bestuur wenst u prettige feestdagen en een voorspoedig en gezond 2011 toe.

*Op pad
naar het
jachtslot Sint
Hubertus*

Symposium Thorn Prikker en bezoek aan tentoonstelling Thorn Prikker, de Jugendstil voorbij.

Naar aanleiding van de tentoonstelling in Boymans van Beuningen te Rotterdam, *Thorn Prikker, de Jugendstil voorbij*, organiseert het bestuur van de VVNK op 20 januari 2011 een symposium.

Johan Thorn Prikker (1868-1932) was een dwarsligger maar wel een van de meest vooraanstaande kunstenaars rond 1900. Zijn oeuvre is veelomvattend en vooral ook heel veelzijdig. Hij maakte schilderijen, teke-

ningen, grafiek, wandschilderingen, mozaïeken en glas-in-loodramen. Hij werkte met textiele vormen en ontwierp meubelen. In Nederland is hij vooral bekend als symbolistisch schilder. In Duitsland waar hij woonde vanaf 1904, heeft hij naam gemaakt als maker van spectaculaire mozaïeken en glas- in loodramen.

Het symposium zal niet alleen aandacht besteden aan zijn werk maar ook aan het verschijnsel "alles kunnen" in relatie tot andere kunstenaars uit die periode.

Sprekers zullen zijn:

- **Marjan Groot**, kunsthistorica en verbonden aan de universiteit van Leiden. En gespecialiseerd in kunstnijverheid rond 1900, speciaal gericht op vrouwelijke kunstenaars.
- **Christiane Heiser**, kunsthistorica, in 2008 gepromoveerd aan de universiteit van Groningen op het onderwerp "Thorn Prikker".
- **Mienke Simon Thomas**, kunsthistorica, senior conservator toegepaste kunst en vormgeving museum Boymans van Beuningen. Zij heeft samen met Christiane Heiser de tentoonstelling samengesteld.

Na elke lezing is er gelegenheid tot het stellen van vragen.

Na afloop van het symposium is er ruimschoots de tijd de tentoonstelling te bezoeken.

Het symposium vindt plaats in de tegenover het museum gelegen Arminiuskerk, nu in gebruik als podium voor kunst, cultuur

Programma

- 10:30 uur koffie met iets lekkers
- 11:00 uur Opening symposium door de voorzitter van de VVNK 1900 Els van Veggel
- 11:05 uur Inleiding op het symposium door Lieske Tibbe, bestuurslid VVNK 1900
- 11:15 uur Marjan Groot: Batik: exotisme, vrouwen. De connotaties van een techniek..
- 12:05 uur Christiane Heiser: Johan Thorn Prikker - een ongemakkelijk multitalent.
- 12:55 uur lunchpauze
- 13:45 uur Mienke Simon Thomas: Johan Thorn Prikker - de Jugendstil voorbij. Inleiding op de tentoonstelling.
- 14:30 uur afsluiten symposium door Lieske Tibbe en Els van Veggel
- 14:45 uur thee /koffie; daarna is er gelegenheid de tentoonstelling te bezoeken

en debat. Dit op de lijst van monumenten geplaatste kerkgebouw werd gebouwd tussen 1895-1897 naar het ontwerp van Henri Evers en J.P. Stok. Evers ontwierp 20 jaar later het stadhuis van Rotterdam. De decoratieve elementen in de kerk hebben een uitgesproken Jugendstil karakter.

Inschrijving en kosten

De kosten verbonden aan het symposium inclusief, koffie met lekkers, lunch en thee maar **exclusief** toegang tot het museum bedragen € 20 voor leden en € 25 voor niet-leden. Jongeren tot 26 jaar betalen € 15.

De entree voor het museum is in verband met de tentoonstelling Van Dongen verhoogd met € 5. Dit bedrag dienen ook de Museumkaarthouders te betalen. Vrienden van de Vereniging Rembrandt en van het museum Boymans van Beuningen zijn daarvan vrijgesteld. Teneinde de toegang tot het museum zo soepel mogelijk te laten verlopen wordt voorgesteld dat diegenen die over een Museumkaart beschikken deze tijdelijk inleveren bij onze penningmeester tegen betaling van de

extra toegangskosten van € 5, zodat de totale kosten voor de dag voor leden dan € 25 bedragen. Diegenen die geen Museumkaart hebben of over een andere kaart beschikken op grond waarvan men gratis toegang heeft, dienen zich zelf bij de kassa te melden. Bij de inschrijving graag vermelden over welke kaart u beschikt.

Het maximum aantal deelnemers is 60. Naast leden zijn ook niet-leden welkom. Indien het aantal inschrijvingen hoger is dan 60 wordt voorrang gegeven aan leden met maximaal 1 introducté. Indien het aantal dan nog te hoog is wordt naar de volgorde van inschrijving gekeken.

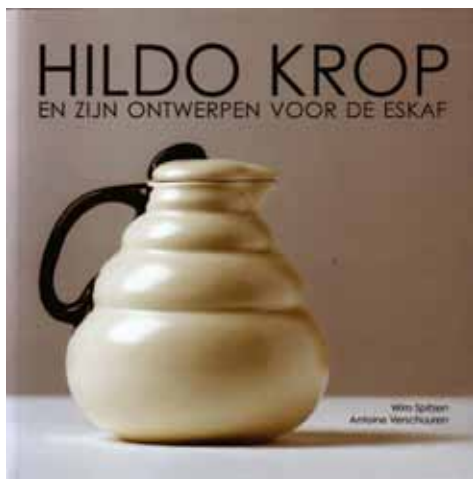
In verband met de catering is het van belang, dat indien men onverhoopt niet kan deelnemen, dit **tijdig, d.w.z. uiterlijk 6 dagen tevoren, dus uiterlijk 14 januari 2011**, te melden aan mevr. von Bönninghausen. Zo niet, dan zullen alsnog de kosten in rekening worden gebracht.

Opgave uiterlijk 3 januari 2011 via bijgevoegde aanmeldstrook of via internet
(vervolg op pagina 5)

Thea de Hilster

De Stichting Instituut Collectie Krop wil een serie toegankelijke en ruim geïllustreerde boekwerkjes uitgegeven over de vele facetten van de kunstenaar Hildo Krop (1884-1870). Inmiddels zijn er twee verschenen.

Hildo Krop was een van de belangrijkste beeldhouwers van de 20^e eeuw. Maar hij deed veel meer dan beeldhouwen. Hij tekende, schilderde, maakte maskers en vaak politiek getinte houtsneden, ontwierp

boekbanden, meubels, vloerkleden tot en met complete woningen. Hij was keramist, ivoorsnijder en medailleur. Genoeg dus om een bijzondere serie uit te geven.

Hildo Krop en zijn ontwerpen voor de ESKAF

Wim Spitzen en Antoine Verschuuren
64 pagina's 17 x 17 cm, € 10,-
ISBN: 978-90-814778-1-9.

In het eerste boek uit de serie wordt kort de geschiedenis van de Eerste Steenwijkse KunstAardewerk Fabriek beschreven. De oprichting in 1919 in Steenwijk door Hillebrand Ras en Hein Krop, de vader van Hildo, wordt gevolgd door de voortzetting van de fabriek in Huizen NH. Daarna wordt de relatie van Hildo Krop met ESKAF Steenwijk en ESKAF Huizen geschetst. Er wordt ingegaan op de parabolische vorm van diverse modellen en op de vormgeving van de vlakke, de reliëf- en de ajourtegels die Krop voor ESKAF ontwierp. Ook de bouwkeramiek van ESKAF krijgt aandacht. Er is een hoofdstukje gewijd aan de vervalsingen van ESKAF modellen. In de diverse hoofdstukken staan prachtige afbeeldingen in kleur. Alle bekende door Krop ontworpen modellen van ESKAF staan daarna in zwart/wit in het catalogusgedeelte. Achter in het boek staat een lijst met geraadpleegde literatuur.

(vervolg op pagina 6)

net : www.vvnk.nl/evenementen.html.

Bij geen bericht bent u altijd geplaatst.

Adres

Arminiuskerk
Museumpark 3, 3015 CB Rotterdam
Tel. 010 436 3800
ca. 15 minuten lopen vanaf het Centraal Station

Openbaar Vervoer:

bus 32: Halte Eendrachtsplein/Breitnerstr.
bus 44: Halte Sophia Kinderziekenhuis
tramlijn 4: Halte Eendrachtsplein
tramlijn 7: Halte Witte de Withstraat
tramlijn 20: Halte Museumpark
metro Erasmuslijn: Halte Eendrachtsplein

Voor wie alleen iets wil weten over Hildo Krop en zijn ontwerpen is dit een leuk boekje. Wie meer wil weten over de ESKAF kan beter de door beide auteurs eerder geschreven boeken over de ESKAF aanschaffen.

Hildo Krop Dans en toneelmaskers

Rob van der Zalm en Sylvia Alting Geusau
96 pagina's 17 x 17 cm, € 15,-
ISBN: 978-90-814778-2-6.

Het tweede boekje uit de serie beschrijft begint met een korte schets van de geschiedenis van het masker in het theater. Daarna wordt uitgebreider ingegaan op de

ontwikkelingen in het Europese en Nederlandse theater van 1900 – 1930, waardoor er een hernieuwde belangstelling voor het masker kwam.

Rond 1920 raakt Hildo Krop betrokken bij het theater. Zowel danseres/choreografe Gertrud Leistikow als acteur/regisseur Albert van Dalsum vragen hem maskers te maken voor een aantal van hun voorstellingen. Waarschijnlijk heeft hij ze leren kennen via kunstenaarskringen in Amsterdam. Tussen 1920 en 1933 zal Krop ruim twintig verschillende maskers maken.

In de volgende hoofdstukken worden de maskers voor de diverse personen en theaterstukken beschreven. De werkwijze van Krop wordt kort verteld. Alle maskers staan per voorstelling in chronologische volgorde in kleur in het catalogusdeel. Een uitgebreide lijst met voetnoten en geraadpleegde literatuur is toegevoegd. Er staan veel foto's in uit de theateervoorstellingen waar de maskers worden gebruikt.

Het is een leuk boekje met een bijna vergeten aspect van het werk van Hildo Krop. Het is uitgekomen bij de opening van de tentoonstelling over Hildo Krop en de dans- en toneelmaskers. De tentoonstelling laat zien hoe - en in welke context - die maskers destijds op het toneel gebruikt zijn. De expositie is tot stand gekomen in samenwerking met Theater Instituut Nederland en is nog tot 1 april 2011 te zien in museum Rams Woerthe te Steenwijk.

Afbeeldingen op pagina 7:
(rechtsboven) *Thermen van Caracalla*, aquarel.
(linksonder) *Pier Pander*, geschilderd door
Thomas Cool.

Collectie Rijksmuseum Amsterdam.

**THOMAS COOL
(1851 SNEEK - 1904 BUSSUM)
EEN FRIESCH SCHILDER**

Van 5 juni tot en met 26 september 2010 was in het Pier Pander Museum te Leeuwarden de tentoonstelling Thomas Cool, 'Een Friesch Schilder' te bezichtigen. Niet veel mensen zullen bij het noemen van deze naam onmiddellijk weten om wie het gaat. Het is aan de zorg en inzet van zijn kleinzoon Thomas Cool jr. te danken dat de schilder Thomas Cool niet inde vergetelheid is geraakt en na vele jaren weer voor het voetlicht is gebracht.

Bij de tentoonstelling is een gelijknamig, uitvoerig geïllustreerd en gedocumenteerd boekje van de hand van Willem Winters verschenen bij uitgeverij Perio te Leeuwarden. Het boekje telt 71 pagina's en kost € 24,-. In het boekje zijn leven en werk

van de in Sneek geboren schilder Thomas Cool uitgebreid beschreven. In 1894 vertrok Cool naar Rome om zich daar toe te leggen op de schilderkunst. Hij werd vooral geïnspireerd door de architectuur van het oude Rome. Zo schilderde hij onder andere in wel zeer forse afmetingen het Colosseum (210x157 cm), het Pantheon (300x230 cm) en het Forum Romanum bij nacht (300x174 cm). Wat Cool fascineerde was de speling van het licht. In Rome leerde hij Pier Pander kennen met wie hij bevriend raakte en waarvan hij een portret schilderde. Een vriend poneerde in een biografische schets: "Cool zag alles groot, zelfs de hoofden zijner vrienden, die hij tenminste tweemaal de natuurlijke grootte gaf" en "Hoe zou hij dan de grootste bouwvallen van het oude Rome klein hebben kunnen zien".

Na een verblijf van een aantal jaren in Rome was Cool genoodzaakt weer terug te keren naar Nederland. Hij vestigde zich in Bussum. In 1904 overlijdt Cool. Zijn familie zorgt ervoor dat zijn werk nog een aantal keren wordt tentoongesteld, de laatste keer in 1930. In de jaren die volgen raakt Thomas Cool in de vergetelheid en veel van zijn werk is verloren gegaan.

AARDEWERKFABRIEK HAHO EN POTTERIE DE DRIEHOEK

Zaterdag 29 januari en zaterdag 12 februari zullen Thea & Eef de Hilster aanwezig zijn op de tentoonstelling *Made in Huizen Holland 1934 - 1987, de geschiedenis van aardewerksfabriek Haho en Potterie de Driehoek*. Zij zullen dan leden van de VVNK rondleiden in de tentoonstelling. Aanvang 14.00 uur.

De tentoonstelling in het Huizer Museum Het Schoutenhuis beslaat een tijdperk dat grotendeels valt na de periode waarin de meeste VVNK-leden zijn geïnteresseerd. Daarom is er geen evenement van de VVNK aan gekoppeld. Thea en Eef hebben echter regelmatig over hun verzameling verteld en diverse leden toonden veel interesse. Het echtpaar de Hilster heeft als gastconservator van het Huizer Museum de tentoonstelling voorbereid en vorm gegeven. In de tentoonstelling is het voor- en naoorlogse sieraardewerk te bewonderen en de serviezen die de fabriek vanaf de jaren vijftig heeft gemaakt.

Aardewerksfabriek Haho / Potterie de Driehoek is de opvolger van de Kunstaardewerksfabriek ESKAF, die in 1927 vanuit Steenwijk naar Huizen is overgebracht door enkele Gooise ondernemers. Eind 1934 ging de fabriek weer failliet en de hypotheekhouders Harry Hamming en Mak Honigh hebben een doorstart gemaakt onder de naam Aardewerksfabriek Haho (de eerste twee letters van hun achternaam). Ze produceerden toen koudlakaardewerk. In de tentoonstelling zijn daar veel voorbeelden van te zien. Maar omdat de verkoop van de producten toch niet goed liep werd Fokke Hamming, die al eerder bij ESKAF had ge-

werkt, door zijn vader gevraagd om terug te komen uit Poissy. Deze wilde dat alleen doen als er een afdeling geglazuurd aardewerk zou komen. Voor de verkoop van de geglazuurde producten werd Potterie de Driehoek opgericht. Harry Hamming, Mak Honigh en Fokke Hamming vormden de driehoofdige directie.

Bij de tentoonstelling is een boek te koop *Made in Huizen Holland 1934 - 1987, de geschiedenis van Aardewerksfabriek Haho en Potterie de Driehoek* dat door Thea & Eef de Hilster is geschreven. Het boek kost € 25 (exclusief verzendkosten) en is te koop in het Huizer Museum en bij Thea & Eef via www.dedriehoek-huizen.nl.

U hoeft zich niet op te geven voor de rondleiding, Thea & Eef zijn gewoon aanwezig.

Adres en openingstijden

Huizer Museum Het Schoutenhuis
Achterbaan 82, 1271 TZ Huizen
Tel.: 035 525 02 23

www.huizermuseum.nl

Dinsdag t/m zaterdag van 13.30 - 17.00 uur.
Op zon- en feestdagen en rond de jaarwisseling gesloten.

'SPOREN VAN SMARAGD'

Den Haag heeft al eeuwen een multicultureel karakter. In haar geschiedenis neemt vooral de band met voormalig Nederlands-Indië een voorname plaats in. De historische, sociale en culturele uitwisseling met Nederlands-Indië heeft vele zichtbare sporen achtergelaten in de stad, met name in het fysieke erfgoed dat thans onder verantwoordelijkheid van de afdeling Monumentenzorg (Dienst Stedelijke Ontwikkeling) van de Gemeente Den Haag valt. Langzaam verdwijnen steeds meer van de oorspronkelijke Indische elementen uit het stadsbeeld, onder meer door verbouwing of sloop voor stadsvernieuwing. Het is van belang dat kenmerkende voorbeelden behouden blijven.

Het project Indisch erfgoed in Den Haag

In 2010 startte de afdeling Monumentenzorg een eerste inventarisatie van het gebouwde Indische erfgoed uit de periode 1853-1945 in Den Haag. Dit project kreeg de naam 'Sporen van Smaragd'.

Het project bestaat uit drie onderling samenhangende onderdelen:

I
Haagse kunsthistorici maken in 2010-2011 een gedegen inventarisatie van gebouwen in de Hofstad, die getuigen van de band met Nederlands-Indië. Zowel bedrijfspannen van (voormalige) Indische organisaties, restaurants en toko's, als woonhuizen van oud-Indëgangers, panden van Indische architecten en gebouwen met Indische stijlelementen komen in aanmerking. Het resultaat is een database, waaruit bij het bepalen

'Insulindes roepende stem', gevelsculptuur van H.A. van den Eijnde (1869-1939), Korte Vijverberg 5 te Den Haag. Foto: © Kroon & Wagtberg Hansen, Den Haag.

van toekomstig monumentenbeleid kan worden geput.

De twee andere onderdelen maken ge-
(vervolg op pagina 10)

bruik van publieksparticipatie (crowd sourcing).

II

In de beeldbank 'Sporen van Smaragd' wordt het Indische erfgoed in Den Haag in foto's gedocumenteerd. Hagenaars en andere geïnteresseerden worden uitgenodigd om hun eigen foto's van (voormalige) Indische gebouwen, interieurs en architectuurdetails in Den Haag toe te voegen. Zo kunnen (oud-)stadgenoten helpen om dit erfgoed te documenteren.

III

Het online kennisnetwerk 'Sporen van Smaragd' wil inhoudelijke deskundigen op het gebied van Indisch erfgoed in Nederland bij elkaar brengen. Medewerkers van erfgoedinstellingen, historische verenigingen, Indische verenigingen en andere professionals worden uitgenodigd om te participeren. Het netwerk geeft het vakgebied een herkenbaar en makkelijk vindbaar gezicht.

Organisatie

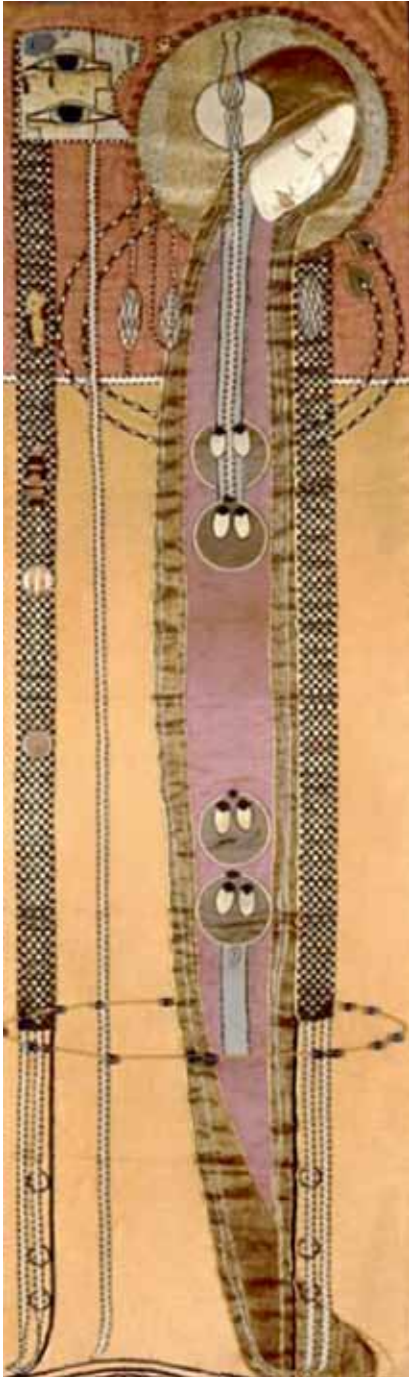
De organisatie van het project wordt verzorgd door de Haagse kunsthistorici van het bureau Kroon & Wagtberg Hansen kunsthistorisch projectmanagement. Initiatiefnemer en opdrachtgever is de Afdeling Monumentenzorg (Dienst Stedelijke Ontwikkeling) van de Gemeente Den Haag, die voor dit project samenwerkt met het Haags Historisch Museum. Vragen, opmerkingen en suggesties kunt u richten aan: info@sporenvansmaragd.nl.

COUP DE FOUET

Onlangs zijn we opmerkzaam gemaakt op de website Coup de Fouet (vertaald: zweepslag) www.coupdefouet.eu Deze site in de talen Engels, Catalaans!, Spaans en Frans beoogt de meest complete informatiebron te worden van het Art Nouveau erfgoed in Europa en de rest van de wereld. Men heeft de projectnaam Art Nouveau European Route aangenomen en onder deze naam werken een groot aantal instellingen samen. Opvallend is dat ons land op geen enkele plaats is vertegenwoordigd. De uitbundige vermelding van het logo van de Europese Unie op veel webpagina's doet vermoeden dat het project forse steun uit Brussel heeft ontvangen en wellicht nog ontvangt. Dat heeft de initiatiefnemers in staat gesteld om een meertalig tijdschrift ook getiteld Coup de Fouet te produceren dat gratis van de website kan worden gedownload. Er zijn inmiddels 15 nummers van het tijdschrift verschenen met zeker een

La mort Parfumée, 1921, aquarel, 63x71,2 cm

aantal interessante publicaties. Het laatste nummer bevat onder meer een lezenswaardig en interessant artikel van de hand van Pamela Robertson over de veelzijdige vrouwelijke kunstenares Margaret Macdonald Mackintosh, echtgenote van de beroemde Charles Rennie Mackintosh. Bijgaande afbeeldingen tonen overtuigend haar kwaliteiten als kunstenaar. Het verdient zeker aanbeveling om af en toe eens een kijkje op deze website te nemen!

*Paneel voor het Hill House, Helensburgh,
linnen met zijde, vlechtwerk, linten, en glaskralen*

Margaret Macdonald Macintosh, circa 1900

SYMPOSIUM: ARCHITECT JAN STUYT EN DE HEILIG LAND STICHTING

Op vrijdag 25 februari 2011 organiseert de Faculteit der Letteren, afdeling Kunstgeschiedenis van de Radbouduniversiteit Nijmegen een symposium over de architect Jan Stuyt. Het symposium stelt twee fenomenen centraal: Jan Stuyt (1868-1934), een verrassend modern architect met een ontzagwekkend groot gebouwd oeuvre, en de Heilig Land Stichting bij Nijmegen, het complex van kerk, kloosters, devotiepark en begraafplaats dat in februari 2011 zijn honderdste verjaardag viert.

Jan Stuyt was behalve een uiterst productief en populair architect van onder andere kerken, ziekenhuizen, villa's en woningcomplexen ook een onvermoeibaar publicist. Hij behoorde tot de intellectuele elite van het katholieke volksdeel in zijn tijd. Als architect leverde hij aan de Heilig Land Stichting belangrijke bijdragen, waarvan zijn Cenakelkerk het bekendst is geworden.

Op het symposium wordt niet alleen aandacht besteed aan de tijd waarin de Heilig Land Stichting tot bloei kwam, maar ook aan wat er momenteel wordt gedaan om dit erfgoed in oude luister te herstellen en nieuw leven in te blazen.

Aan het eind van de dag zal de monografie Jan Stuyt (1868-1934), een begenadigd en dienend architect worden gepresenteerd, waaraan door verschillende auteurs een bijdrage is geleverd.

Met het oog op het beschikbare aantal

plaatsen van maximaal 100 is inschrijving vooraf via internet noodzakelijk:

www.ru.nl/kunstgeschiedenis/formulier/stuyt-symposium/

De deelnamekosten bedragen € 30, met inbegrip van koffie/thee, lunch en borrel. Studenten van de Radboud Universiteit hebben gratis toegang en studenten van andere universiteiten betalen € 7,50, lunch niet inbegrepen. Deelnamekosten aan het begin van de dag ter plaatse contant te voldoen.

De VVNK draagt financieel bij om dit symposium mogelijk te maken.

Cenakelkerk

Oproep vrijwilligers

Van **donderdag 3 februari t/m zondag 6 februari 2011** vindt in de Grote Kerk te Den Haag weer de Nationale Art Deco beurs plaats, de beurs voor toegepaste kunst en design uit de periode 1880-1980. Evenals vorige jaren zal de VVNK geeft weer acte de présence geven met een stand bemest door leden. Dat blijkt erg effectief i.v.m. de werving van nieuwe leden en naamsbekendheid. Mocht u belangstelling hebben een of meer dagdelen in de stand aanwezig

te zijn dan heel graag! Laat u dit dan liefst vóór de kerstdagen weten **maar uiterlijk 10 januari** d.m.v. het strookje bij deze nieuwsbrief. U kunt de data onder voorbehoud opgeven. U kunt ook aan de hand

van het strookje ook een email sturen naar

evenementen@vvnk.nl

onder vermelding "beurs". Ons lid Resl von Bönninghausen (tel. 030 231 6910, 06 1287 4553) heeft zich bereid verklaard een rooster op te stellen.

U ontvangt bericht met nadere instructies. (Men staat met 2 vrijwilligers.)

U heeft gratis toegang (anders € 12) en u kunt buiten uw "dienstperiode" natuurlijk zelf rondkijken.

Interieur Cenakelkerk

Art Deco Beurs in de Grote kerk

TENTOONSTELLINGAGENDA per december 2010

Amsterdam - Van Gogh Museum
020-5705200 / www.vangoghmuseum.nl

Illusie en werkelijkheid. Naturalistische schilderijen, foto's en film, 1875-1918.

T/m 16 januari 2011 *)

Vincent van Gogh en het naturalisme.

T/m 16 januari 2011 *)

Buiten schilderen: mythe en realiteit.

T/m 23 januari 2011 *)

**Picasso in Parijs, 1900-1907.
18 februari 2011 - 29 mei 2011**

*Pablo Picasso, Zelfportret met palet, 1906,
Philadelphia Museum of Art, A_E_Gallatin
Collection, 1950_C_o Pictoright Amsterdam 2010*

In 1900 gaat de nog onbekende 19-jarige Pablo Picasso naar Parijs, het culturele middelpunt van de avant-garde en de ontmoetingsplek voor kunstenaars uit de hele wereld. In 1907 is hij uitgegroeid tot leider van de avant-garde. Hoe is hij zover gekomen? In deze unieke tentoonstelling zijn voor het eerst in Nederland een groot aantal schilderijen bij elkaar te zien van de artistieke ontwikkeling die Picasso doormaakt in de Franse hoofdstad.

Drents Museum

Tijdelijk gesloten in verband met verbouwing. Het museum organiseert een aantal zaterdagen (5 februari, 5 maart, en 2 april en zondag 3 april 2011), zogenaamde Hardhat-tours. Voorzien van veiligheidshelm en veiligheidsschoenen worden maximaal 25 personen exclusief rondgeleid over het bouwterrein. Aanvang: 10.30. Plaats: Kloosterstraat 6, Assen. Kosten € 5 p.p., koffie/thee inbegrepen en ter plekke te voldoen. Opgave tot vijf dagen tevoren via boekingen@drentsmuseum.nl of T 0592-377709.

Elburg – Museum Elburg

0525 - 681 341 – www.museumelburg.nl

Jos Lussenburg - Op golven van verbeelding.

T/m 8 januari 2011 *)

Gouda - Museum Het Catharina Gasthuis
Tel 0182-331000 www.museumgouda.nl

Nederlandse keramiek vanaf de Jugendstil tot 2000.

T/m 3 april 2011

In een periode dat er nog maar weinig belangstelling bestond voor de Jugendstil, begonnen Toos en Willem Spijker ca. 35 jaar geleden met het verzamelen van Nederlands sieraardewerk: Rozen-

burg, Distel, Amstelhoek, Porceleyne Fles, Zuid-Holland, maar ook werk van individuele keramisten zoals Chris Lanooij, Willem Brouwer en Harm Kamerlingh Onnes. Samen met recente aanwinsten van meer hedendaagse keramiek beslaat de verzameling Spijker nu meer dan 1.000 stuks.

In samenwerking met museumgoudA is een selectie van zo'n 500 stuks uit dit enorme aantal gemaakt, die vanaf 12 december 2010 te zien is in het Gouds museum onder de titel 'Collectie Spijker. Nederlandse keramiek vanaf de Jugendstil tot 2000'. Een unieke kans om nader kennis te maken met één van de belangrijkste keramiekverzamelingen in particulier bezit van ons land.

Vaak beperken verzamelaars zich tot een bepaalde periode, fabriek of keramist maar in de collectie Spijker is bewust gekozen voor een breed spectrum van de sierkeramiek,

geproduceerd tussen 1880 en ruim een eeuw later. Een goede maar éénmalige gelegenheid om de eigen collectie Gouds plateel van museumgoudA te zien gerelateerd aan wat er vanaf de Jugendstil ook elders in Nederland aan sieraardewerk werd geproduceerd.

's-Gravenhage - Gemeentemuseum
070-3381111 / www.gemeentemuseum.nl

Berlage Totaal! Hendrik Petrus Berlage: Architect en Ontwerper.
T/m 27 februari 2011

Het Gemeentemuseum Den Haag, is het laatste meesterwerk van de internationaal bekende architect H.P. Berlage (1856 –

Berlage en Zwart: Ontbijtservies van perseglass

1934), en bestaat dit jaar 75 jaar. Dit najaar jubileert het Gemeentemuseum met een grootse tentoonstelling, gewijd aan deze bijzondere architect van nationale pronkstukken als de Beurs van Berlage in Amsterdam, het Jachtslot Sint Hubertus in Otterlo en natuurlijk het Gemeentemuseum zelf.

In deze tentoonstelling staat Berlage als totaalkunstenaar centraal; zijn bouwkunst, Berlage als persoon, maar vooral ook zijn ontwerpen voor het interieur als ameublementen, serviezen en metaalwerk, als ook zijn typografische werk wordt getoond in Berlage Totaal!

Landschappen van de ziel.

T/m 30 januari 2011

Genieten van mysterieus weergegeven dag- of nachtschappen, vol zon- of maanlicht, kleurrijk, geheimzinnig en mystiek, dat kan dit najaar in het Gemeentemuseum Den Haag, met de tentoonstelling Landschappen van de ziel, met voornamelijk Franse landschapsschilders en tekenaars van het Symbolisme die zochten naar zingeving, naar het

Charles Guilloux avondschemering

spirituele. Het landschap geldt hier als een weerspiegeling van de menselijke ziel. De gevoels- en denkwereld van de mens staat in nauw verband met de sferische beeltenissen van het landschap. Die samenhang tussen menselijke emotie en omstandigheden als zonneschijn, donkere wolken, onweer, slagregen, kabbelend of woest water, stamt uit de traditie van de Romantiek. De werken in deze tentoonstelling zijn grotendeels afkomstig uit een particuliere collectie, die nu voor het eerst getoond wordt. De verzamelaar van deze collectie heeft zich toegelegd op alle Franse kunststromingen van rond 1900. Getoond worden o.a. werken van Charles-Marie Dulac en Charles Guilloux.

Koel Modern, Realisme in Nederland, 1907-1944.

T/m 2 januari 2011

Een eerlijk, robuust en nietsverhullend zelfportret van Charlie Toorop en een weemoedige maar geamuseerde prostituee van Pyke Koch. En dan de coryfee van de Nederlandse realistische schilderkunst: Carel Willink. Zijn Miesje is een kitig maar onschuldig uitzierende vrouw, met een vos om haar hals gedrapeerd, tegen

de achtergrond van een sprookjesachtig klimop, rotswand en zacht kolkend water. Deze werken zijn te zien in een nieuwe tentoonstelling over Realisme in Nederland, realistisch van weegave, maar droomachtig van sfeer, onwerkelijk, met een verborgen dreiging van ondergang. Zou die dreiging te maken hebben met de toenemende spanningen in het politieke klimaat die uiteindelijk tot de Tweede Wereldoorlog zou leiden? De bezoeker kan zijn ogen de kost geven dit najaar in het Gemeentemuseum, met de tentoonstelling Koel modern. Realisme in Nederland 1907 - 1944. Meesterwerken van Carel Willink, Charly Toorop, Raoul Hynckes Paul Citroen en John Raedecker zijn samengebracht om het publiek in staat te stellen kunst uit deze belangrijke periode weer in Nederland te bewonderen. Koel modern geeft een overzicht van de veelzijdigheid van de realistische kunst van 1907 tot 1944 in Nederland. In deze tentoonstelling zal de tekening Veld met bomengroep bij avond (1906) van Piet Mondriaan voor het eerst te zien zijn. Het is de grootste tekening ooit van Mondriaan, met een afmeting van 140 bij 95 cm. Het werk is in het bezit van het Gemeentemuseum en is dit jaar gerestaureerd door de restauratoren van het museum zelf. De tekening, afkomstig uit het legaat van Salomon Slijper, was sterk vergeeld met veel kreukels, vlekken en kleine

Carel Willink, Miesje

beschadigingen, waardoor het nog niet eerder aan het publiek getoond kon worden. In deze tekening zien we een jonge Mondriaan die zoekt naar zijn eigen stijl, de voorgrond is nog naturalistisch, in de trant van de Haagse School, maar de achtergrond is sferisch en geeft al iets bloot van de weg die Mondriaan nog zou gaan afleggen.

Laszlo Moholy-Nagy, The Art of Light, 29 januari 2011.

T/m 1 mei 2011

Van de van oorsprong Hongaarse beeldhouwer, schilder, fotograaf en ontwerper Moholy-Nagy (1895-1946) toont het Gemeentemuseum in de eerste maanden van 2011 een groot overzicht. Hij was een van

Laszlo Moholy-Nagy, ZVIII.

de meest invloedrijke docenten van Bauhaus in de jaren '20 van de vorige eeuw en een belangrijke sleutelfiguur in het modernisme. Naast talrijke fotogrammen (monotypie op fotopapier door er voorwerpen op te leggen en te belichten) en foto's, zijn er op deze veelzijdige tentoonstelling schilderijen, werken op papier, reconstructies en films te zien.

's Gravenhage - Museum Meermanno | Huis van het boek

070-3462700 / www.meermanno.nl

Het ideale boek. Honderd jaar private press in Nederland, 1910-2010, T/m 20 februari 2011

In 1910 werd in Nederland de eerste private press opgericht, De Zilver distel. Twintig jaar eerder had de Engelse Kelmscott Press van William Morris een typogra-

fische ommekeer teweeggebracht. Hij keerde zich tegen de negentiende-eeuwse massaproductie en formuleerde nieuwe principes voor de vormgeving van het boek. Het voorbeeld van Morris werd breed nagevolgd, ook in Nederland, waar sommigen een eigen drukpers aanschaf-

tenten om goedverzorgde boeken te drukken, vaak op speciaal hand gemaakt papier. Ze lieten exclusieve lettertypen ontwerpen, gebruikten een eigen drukkersvignet en streefden naar Het Ideale Boek. Deze tentoonstelling toont de ontwikkeling van idealisme naar variëteit, met buitenlandse voorbeelden, de eerste idealistische private presses, de bijzondere uitgaven in de Tweede Wereldoorlog en de enorme toename van 'plezierdrukkers' en kleurrijke 'marginale' uitgaven in de jaren erna. In de laatste zaal wordt een staalkaart van het bijzondere hedendaagse boek getoond, onder de noemer 'Mooi marginaal'.

Laren - Singer Museum

035 - 5393939 / www.singerlaren.nl

Dutch Utopia. Zo zagen ze ons graag. Maar zo waren we niet. Amerikaanse kunstenaars in Nederland 1880-1914.

T/m 16 januari 2011 *)

Singer Memorial Collectie. Hoogtepunten uit eigen verzameling.

T/m 27 maart 2011 *)

Otterlo – Kröller-Müller Museum
0318-591241 / www.kmm.nl

**De mannen van Helene - Het leven,
de liefde, de kunst en het bouwen.**

T/m 27 februari 2011*)

Rotterdam – Kunsthal
010-4400300 / www.kunsthall.nl

Edvard Munch.

T/m 20 februari 2011 *)

kunstenaars vertegenwoordigd waaronder Carel Willink, Rineke Dijkstra, Jan Worst en Aernout Mik.

**Wim Oepts (1904-1988), Schilder
en graficus.**

15 januari t/m 3 april 2011

De Kunsthal Rotterdam presenteert met circa honderd werken een overzicht van het werk van schilder en graficus Willem Anthonie Oepts (1904-1988).

**Feest der herkenning! Internatio-
naal realisme.**

T/m 16 januari 2011

De Kunsthal Rotterdam besteedt ruim aandacht aan het internationaal realisme. Ruim honderdvijftig schilderijen, sculpturen, foto's en videowerken belichten de rijkdom en diversiteit van de realistische kunst van 1850 tot nu. Het indrukwekkende overzicht omvat werk van talrijke internationaal gerenommeerde kunstenaars als Jean-François Millet, Walker Evans, Edward Hopper, Richard Estes, Duane Hanson en Thomas Ruffen is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de Kunsthalle Emden en de Kunsthalle der Hypo-Kulturstiftung in München. In de tentoonstelling is ook een aantal vooraanstaande Nederlandse

Oepts is veel meer dan de zonovergoten landschappen waar hij zijn bekendheid mee verwierf. In de tentoonstelling staat zijn artistieke ontwikkeling centraal. Er is werk te zien van door Charley Toorop beïnvloedde sociaal-realistische kunst uit zijn vroege carrière tot aan schilderijen uit de dertiger jaren die de fascinatie voor kunstenaars als Henri Matisse en Pierre Bonnard onthullen. Zijn sprankelende late werk dat in losse en pasteuze verftoetsen Franse landschappen verbeeldt, is eveneens ruim vertegenwoordigd.

Rotterdam – Museum Boijmans van Beuningen

010-4419400 / www.boijmans.nl

De grote ogen van Kees van Dongen.

T/m 23 januari 2011 *

Johan Thorn Prikker - de Jugendstil voorbij.

T/m 13 februari 2011

Zie voor meer informatie de tekst bij de aankondiging van ons symposium van 20 januari 2011.

Steenwijk – Instituut Collectie Hildo Krop

Gasthuislaan 2, 8331 MX Steenwijk, www.hildokrop.nl

Het Instituut Collectie Krop (ICK) is sinds 2007 gehuisvest in Villa Rams Woerthe in Steenwijk. Een groot deel van de beneden verdieping en het souterrain bieden onderdak aan een bijzondere collectie werken van Hildo Krop. (1884-1970)

Dans en toneelmaskers van Hildo Krop.

T/m 1 april 2011

Zie de boekbespreking van Thea de Hilster elders in deze nieuwsbrief.

Utrecht – Centraal Museum

030-2362362 / www.centraalmuseum.nl

Rietvelds Universum. Rietveld, Frank Lloyd Wright, Le Corbusier en Theo van Doesburg.

T/m 30-01-2011

Utrecht – Volksbuurtmuseum Wijk C

030-2318292 /

www.volksbuurtmuseum.nl/

Het Utrechtsche Stalen Buismeubel.

T/m 30 januari 2011

In de jaren '30 van de vorige eeuw woedde er een 'stalen buisrage' in de meubelwereld. De slanke, ranke meubelen zouden de wereld gaan veroveren. Even leek Utrecht de boot te gaan missen, maar in 1932 stonden op de Jaarbeurs echte Utrechtse stalen buismeubelen, gemaakt door de UMS/Pastoe in samenwerking met de HOPMI uit Wijk C. Bekende architecten, als H.F. Mertens en Gerrit Rietveld tekenden voor de stoelen, die uniek waren omdat ze demontabel waren door middel van de 'torpedomoer'. Hierop had de HOPMI het octrooi. De rage hield slechts enkele jaren aan, maar Utrecht pikte z'n graantje mee... Centraal in de tentoonstelling staat de Hollandsche Patent Metaalindustrie (HOPMI), fabriek van fietsonderdelen, uit de Jan Meijenstraat waar veel Wijk C-ers werkten. Te zien zijn

de 'normale' producten van de fabriek, maar vooral ook enkele unieke stalen buismeubelen.

Waarschijnlijk rond 1934 ontwierp de wereldberoemde Utrechtse architect-meubelmaker Gerrit Rietveld een stoel voor de HOPMI, die in 2009 in het bezit kwam van het Centraal Museum. Van enkele klapstoelen, die nu getoond worden, is het

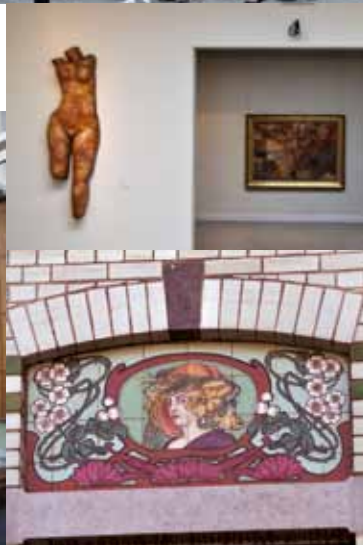
vermoeden dat ze ook door Gerrit Rietveld zijn ontworpen maar dat ze in een later stadium door de HOPMI zijn aangepast. Het zitcomfort van Rietveld stond in zijn ontwerpen namelijk niet altijd voorop. ("Zitten is een werkwoord" was een gevlugelde uitspraak van hem).

*) Zie voor een uitgebreidere beschrijving de eerder verschenen nieuwsbrieven.

IMPRESSIES EXCURSIE GENT

Foto's Eef de Hilster

Redactie Nieuwsbrief

teksten

Ben Stork

06-23552634

redactie@vvnk.nl

vormgeving

Eef de Hilster

webmaster@vvnk.nl